

2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ

2.1 ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการที่สำคัญ

บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) จัดตั้งเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2546 จากการควบกิจการของบริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด ซึ่งประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์มือสอง กับ บริษัท โปรเฟสชั่นแนลลีสซิ่ง จำกัด (“โปรเฟสชั่นแนล”) ซึ่งประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์มือสองและให้เช่ารถยนต์แบบลีสซิ่ง โดยทั้งสองบริษัทมีกลุ่มผู้ถือหุ้นใหญ่และผู้บริหารชุดเดียวกัน ภายหลังการควบกิจการได้จัดตั้งเป็นบริษัทใหม่ใช้ชื่อเดิมว่า บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด ซึ่งการรวมธุรกิจเป็นอย่างทัดเทียมกัน โดยผู้ถือหุ้นเดิมของบริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (เดิม) และ บริษัท โปรเฟสชั่นแนลลีสซิ่ง จำกัด ถือหุ้นใน บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (ใหม่) ในสัดส่วนร้อยละ 71 และ ร้อยละ 29 ของทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้ว ตามลำดับ ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายที่จะดำเนินการให้เช่าซื้อรถยนต์มือสองเป็นหลัก การดำเนินการให้เช่ารถยนต์แบบลีสซิ่งจะยุติการดำเนินงานลงเมื่อลูกค้าที่มีอยู่เดิมสิ้นสุดสัญญาแล้ว

ประวัติความเป็นมาของบริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (เดิม) เป็นดังนี้

- ปี 2525 - ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2525 ในนาม บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่งเครดิตและการลงทุน จำกัด ด้วยทุนจดทะเบียนเริ่มแรกจำนวน 1 ล้านบาท โดยตระกูลวีระพงษ์ และตระกูลคันตราภรณ์ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประกอบธุรกิจประเภทการให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์มือสอง ในช่วงเริ่มต้นของการดำเนินกิจการ บริษัทยังมิได้ให้สินเชื่อแก่ผู้เช่าซื้อรถยนต์มือสองโดยตรง แต่ทำหน้าที่จัดเก็บ รับชำระเงินค่างวดรถยนต์ และโอนเงินค่างวดดังกล่าวให้แก่ บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ทรัสต์ จำกัด (บริษัทของกลุ่มตระกูลวีระพงษ์ และตระกูลคันตราภรณ์)
- ปี 2527 - เริ่มดำเนินการให้สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์มือสองแก่ผู้ซื้อรถยนต์รายย่อยในปี 2527 และในปีเดียวกันนี้ได้มีการเพิ่มทุนเป็น 10 ล้านบาท โดยมีสถาบันการเงิน 3 แห่งเข้ามาร่วมถือหุ้นแห่งละร้อยละ 10 ได้แก่ บงล. ตะวันออกพาณิชย์ทรัสต์ จำกัด¹ บง. เอเชียธนกิจ จำกัด และ บงล. สีนไทยทรัสต์ จำกัด (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น บงล.ซิท้า จำกัด (มหาชน)) ต่อมาในปีเดียวกัน บริษัทได้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด
- ปี 2528 - 2539 - มีการเพิ่มทุนจดทะเบียนมาเป็นลำดับโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการขยายงานจนในปี 2539 มีทุนจดทะเบียน 150 ล้านบาท เรียกชำระแล้ว 120 ล้านบาท
- ปี 2540 - 2543 - ผลจากวิกฤตการณ์ทางการเงินทำให้ บง. เอเชียธนกิจ จำกัด และ บงล. ซิท้า จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทถูกปิดกิจการ หุ้นของบริษัทที่ถือโดยบริษัททั้งสองได้ถูกโอนไปยังองค์กรเพื่อการปฏิรูปสถาบันการเงิน (ป.ร.ศ.) ซึ่งต่อมาในเดือนมีนาคม 2543 กลุ่มตระกูลวีระพงษ์ได้ประมูลซื้อหุ้นส่วนดังกล่าวกลับคืนมา (รวมร้อยละ 20)

¹ ผู้ถือหุ้นใหญ่ คือ ตระกูลวีระพงษ์ และ ตระกูลคันตราภรณ์

- 27 ก.ย. 2544 - ลดทุนจดทะเบียนจาก 150 ล้านบาท เป็น 100 ล้านบาท และลดทุนเรียกชำระแล้วจาก 120 ล้านบาท เหลือ 100 ล้านบาท เพื่อลดหุ้นส่วนที่ออกและยังไม่ได้เรียกชำระ 30 ล้านบาท และ ลดขาดทุนสะสมจำนวน 20 ล้านบาท ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดทุนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากเงินกู้ BIBF
- พ.ย. 2544 - กลุ่มตระกูลวีระพงษ์ได้ซื้อหุ้นส่วนที่ถือโดย บงล.ตะวันออกพาณิชย์ทรัสต์ จำกัด¹ กลับมาทั้งหมด (ร้อยละ 10) จึงทำให้โครงสร้างผู้ถือหุ้นหลักของบริษัทเปลี่ยนเป็นกลุ่มตระกูลวีระพงษ์ร้อยละ 80 และ กลุ่มตระกูลตันตราภรณ์ร้อยละ 20
- 5 ก.พ. 2546 - เพิ่มทุนจดทะเบียนและทุนเรียกชำระแล้วเป็น 220 ล้านบาท เพื่อการขยายการดำเนินงานธุรกิจ
- 19 พ.ค. 2546 - ควบกิจการกับบริษัท โปรเฟสชั่นแนลลีสซิ่ง จำกัด และโอนสินทรัพย์ หนี้สิน และความรับผิดชอบต่างๆ จากบริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (เดิม) ไปยังบริษัทที่จัดตั้งใหม่ที่ใช้ชื่อเดิมว่า บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด
- 29 ส.ค. 2546 - ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 4/2546 ได้มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 310 ล้านบาท เป็น 410 ล้านบาท โดยการจัดสรรหุ้นสามัญจำนวน 20 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 5 บาท เพื่อเสนอขายแก่ประชาชนจำนวน 18 ล้านหุ้น และเสนอขายแก่กรรมการและพนักงานของบริษัทจำนวน 2 ล้านหุ้น
- 15 ก.ย. 2546 - บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (ใหม่) ได้แปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด พร้อมกับการเปลี่ยนชื่อบริษัทเป็น “บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน)” โดย ณ วันที่ 15 กันยายน 2546 บริษัทมีทุนเรียกชำระแล้วจำนวน 310 ล้านบาท มีผู้ถือหุ้นหลัก ได้แก่ ตระกูลวีระพงษ์ ร้อยละ 59.83 และ ตระกูลตันตราภรณ์ ร้อยละ 22.30 ตระกูลถวิลเดมทรัย์ ร้อยละ 3.96 ตระกูลเสถียรตระกูล ร้อยละ 3.37 และตระกูลผ่องโสภาร้อยละ 3.00

อนึ่ง บริษัท โปรเฟสชั่นแนลลีสซิ่ง จำกัด จดทะเบียนก่อตั้งเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2539 เพื่อประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อรถยนต์มือสองและการให้เช่ารถยนต์แบบลีสซิ่ง (Financial Lease) แก่ลูกค้าประเภทบริษัท โดยมีทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 60 ล้านบาท และในปี 2544 ได้มีการเพิ่มทุนจดทะเบียนและชำระแล้ว 90 ล้านบาท กลุ่มผู้ถือหุ้นหลัก ได้แก่ ตระกูลวีระพงษ์ ร้อยละ 56.67 ตระกูลตันตราภรณ์ ร้อยละ 10.00 และตระกูลผ่องโสภาร้อยละ 10.00

ปัจจุบัน โปรเฟสชั่นแนล ได้เลิกกิจการอันเป็นผลมาจากการควบกิจการกับ บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (เดิม) และมีการโอนสินทรัพย์ หนี้สิน หน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ ไปยังบริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ดังกล่าวข้างต้น

¹ ในปี 2539 กลุ่มตระกูลวีระพงษ์และตระกูลตันตราภรณ์ได้ขายหุ้นที่ถือทั้งหมดร้อยละ 70 ใน บงล. ตะวันออกพาณิชย์ทรัสต์ จำกัด ให้แก่ ธนาคารเอเซีย จำกัด (มหาชน) และได้เปลี่ยนชื่อเป็น บงล. เอเซีย จำกัด และในปี 2543 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น บง. บีไอเอ จำกัด (แยกออกจาก บงล.)

2.2 ภาพรวมการประกอบธุรกิจของบริษัท

บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจประเภทการให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์โดยมุ่งเน้นรถยนต์มือสอง ประเภทรถยนต์นั่งส่วนบุคคล และ รถยนต์เพื่อการพาณิชย์เฉพาะรถตู้และรถกระบะที่ไม่ใช่รถยนต์รับจ้าง โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 84 และร้อยละ 16 ของการให้สินเชื่อรวมตามลำดับ โดยรถยนต์ที่บริษัทให้สินเชื่อส่วนใหญ่จะเป็นรถญี่ปุ่นและรถยุโรปที่มีราคาไม่สูงมากนักหรือเฉลี่ยประมาณคันละ 370,000 บาท ซึ่งเป็นรถยนต์ที่มีสภาพคล่องในการซื้อขาย ได้แก่ โตโยต้า ฮอนด้า มิตซูบิชิ นิสสัน และเมอร์เซเดส เบนซ์ เป็นต้น ทั้งนี้ ในปัจจุบันรถยนต์ที่บริษัทให้สินเชื่อเกือบทั้งหมดจะมีราคาสูงสุดไม่เกินคันละ 1 ล้านบาท

นอกจากการให้บริการด้านสินเชื่อเช่าซื้อแล้ว บริษัทยังมีการให้บริการหลังการขายโดยการให้บริการรับต่อทะเบียนรถยนต์ กรมธรรม์ประกันภัย และ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถยนต์ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้า อีกทั้งยังเป็นการเสริมรายได้ให้กับบริษัทอีกทางหนึ่ง ตลอดจนเป็นการคุ้มครองป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันในการให้สินเชื่อของบริษัทได้

2.3 โครงสร้างรายได้ของบริษัท

โครงสร้างรายได้ตามงบการเงินรวมของบริษัท ตะวันออกพาณิชย์ลีสซิ่ง จำกัด และ บริษัท โปรเฟสชั่นแนล ลีสซิ่ง จำกัด ปี 2544 2545 และ 2546

รายได้	2544		2545		2546	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
1. ดอกผลจากการขายตามสัญญาเช่าซื้อที่รับรู้	66.29	95.16%	80.19	93.39%	94.67	88.41%
2. ดอกผลจากการขายตามสัญญาเช่าการเงิน *	0.58	0.83%	0.17	0.20%	0.04	0.03%
3. รายได้อื่น						
- รายได้ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ	0.00	0.00%	0.62	0.72%	2.34	2.19%
- รายได้ค่าปรับจากการผิดนัดชำระ	2.36	3.39%	3.55	4.13%	3.80	3.55%
- รายได้ส่วนลดค่าเบี้ยประกัน	0.00	0.00%	0.00	0.00%	4.36	4.07%
- ดอกเบี้ยรับ	0.41	0.59%	0.49	0.57%	0.21	0.20%
- รายได้อื่น	0.02	0.03%	0.84	0.98%	1.66	1.55%
รวมรายได้อื่น	2.79	4.01%	5.50	6.41%	12.37	11.55%
รวมรายได้	69.65	100.00%	85.86	100.00%	107.08	100.00%

* รายได้จากการให้เช่าแบบลีสซิ่งมาจากลูกค้าเดิมของบริษัท โปรเฟสชั่นแนลลีสซิ่ง จำกัด ซึ่งบริษัทได้ยุติการให้บริการประเภทดังกล่าวแล้ว

2.4 เป้าหมายการดำเนินธุรกิจ

- คู่มือละเอียดในหัวข้อ โครงการในอนาคต -